

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on kehtestada COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud piirangud ja -meetmed.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Terviseameti, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Siseministeeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 2 punktide 1, 2 ja 5 ning lõigete 5 ja 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8.

Käesoleva korraldusega täpsustatakse isikute grupe, kellele piirangud ja meetmed kohalduvad. Korraldusest jäetakse välja alla 18-aastaste liikumisvabaduse piirangud sportimisele, treenimisele, noorsootöele, huvitegevusele, huviharidusele, täienduskoolitusele ja täiendõppele. Täiendavalt täpsustatakse avalikele jumalateenistustele ja teistele usulistele talitustele kehtivaid erandeid ning sisetingimustes kehtestatakse avalike jumalateenistuste või teiste usuliste talituste läbiviimisel kaitsemaski või suu ja nina katmise kohustus. Lisaks võimaldatakse pakkuda isikute arvu piiranguta toitlustusteenust siseriiklikel reisijateveo parvlaevadel.

Koroonaviiruse levik on võrreldes eelnevate nädalatega märgatavalt tõusnud ning deltatüvi muutunud domineerivaks. Deltatüvi levib 60% paremini kui alfatüvi, samuti nakatavad deltatüve tõttu teisedes juhud kolmandasi juhte hõlpsamini ning viiruse peiteaeg on lühem. Keskmise peiteaeg on deltatüvel ca 4 päeva, SARS-CoV-2 viiruse alfatüvel ca 5–6 päeva. Senised andmed on näidanud, et pooleli oleva vaksineerimiskuuriga saavutatud immuunsuse taseme suhtes on deltatüvi ca 17% vähem tundlikum kui seni domineerinud alfatüvi. Samal ajal lõpetatud vaksineerimiskuuri järel saavutatud immuunsuse suhtes märgatavat tundlikkuse langust ei esinenud¹. Arvestades, et 4. augusti 2021. a seisuga on 42,85%-l elanikkonnast vaksineerimiskuur lõpetatud, ei ole vaksineerimise mõju võimaliku deltatüvest põhjustatava haigestumuse kasvu ära hoidmiseks veel piisav.

Piirangute rakendamine muudetud kujul ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, on tõhus ning proportsionaalne meede, et tagada inimeste elu ja tervis ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevus.

Muudatuste tegemisel arvestatakse ka COVID-19-vastase vaksineerituse taset Eestis² ja selle planeeritud edenemist lähinädalate jooksul. COVID-19-vastase vaksineerimise kõige olulisem eesmärk on ennetada rasket (haiglaravi vajavat) haigestumist. 4. augusti 2021. a seisuga on 70–

---

¹https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/993879/Variants_of_Concern_VOC_Technical_Briefing_15.pdf

² Eesti loeb soovitavaks COVID-19-vastase vaksineerituse tasemeks 70% elanikkonnast. Uute viirustüvede lisandumisel, mis levivad kiiremini või mis on vaktsiinide suhtes resistentsed, võib nimetatud vajalik osakaal olla suurem. <https://www.terviseamet.ee/et/koroonaviirus/koroonakaart>.

79-aastaste vanuserühmas vaksineerimisega hõlmatud 73,38% ning vanemate kui 80-aastaste seas 63,84%. Vaksineerimiskuur on lõpetatud 569 508 inimesel (42,85% elanikkonnast).

Viimase 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta Eestis on kõrgel tasemel, uute haigusjuhtumite juurdekasv on kasvutrendis. Haiglata täituvuse ja muud tervishoiusüsteemi puudutavad näitajad on keskmisel tasemel. Piirangute ja meetmete muutmisel tuleb hinnata nakkusohu riski kõrgeks, mistõttu on põhjendatud kõikide seniste piirangute ja meetmete säilitamine ning lisapiirangute kehtestamine. Koroonaviiruse deltamutatsioon on Eestis alates 26. nädalast domineeriv (25. nädalal osakaal 33%, 26. nädalal 67%, 28. nädalal 92% ja 29. nädalal 95%, 30. nädalal 94%).

30. nädala jooksul lisandus 1246 haigusjuhtu. Võrreldes eelmise nädalaga suurenes uute juhtude arv 93,2% võrra. 30. nädalal tehti 25 282 testi (1905 testi 100 000 elaniku kohta), mida on 36,7% võrra rohkem kui 29. nädalal. 4,9% testidest osutus positiivseks (29. nädalal 3,5%). Kõrgeim positiivsete testide osakaal on Viljandimaal (12,3%), Pärnumaal (11%) ja Põlvamaal (10,8%).

Juulis tuvastati 37 alfa varianti, 3 gamma varianti ja 1005 delta varianti. Delta viirustüve juhtudest moodustavad 8,6% sisse toodud juhud, neist Venemaalt 36 juhtu (39,1%), Türgist 21 juhtu (22,8%). 30. nädala jooksul lisandus 370 juhtu, neist 13 alfa ja 351 on delta variandid, sisse toodud juhud moodustavad vaid 6,3%. Eestis on püsiv riigisisene delta viirustüve levik.

30. nädalal saabus Eestisse 17 000 inimest (28. nädalal 17 000), kes täitsid piiriületaja ankeedi: Lätist 2633 inimest (29. nädalal 2556), Venemaalt 1555 inimest (29. nädalal 1444), Saksamaalt 1666 inimest (29. nädalal 1434), Türgist 1374 inimest (29. nädalal 1177), Itaaliast 1270 inimest (29. nädalal 1140). 30. nädalal registreeriti 115 sisse toodud haigusjuhtu, nende osakaal moodustas 9,2% juhtude üldarvust ja 10,9% juhtudest, mille kohta on andmeid nakatumispaiga kohta. 30. nädala sisse toodud haigusjuhud on seotud reisimisega 25 riigist. Kõige rohkem haigusjuhte on seotud reisimisega Soome, Türki ja Venemaale.

Terviseameti hinnangul on haigestumuse kasv seotud deltatüve domineerivaks muutumisega ning nakkuse levik on kasvutrendis. 30. nädalal võib oodata veidi väiksemat nakatumiste kasvutempot, kuid 2000 nakatunut ehk üle 60% kasvu võib oodata ka sel nädalal. Kasvu jätkumist on oodata ka järgnevatel nädalatel, enne kui meetmed ja piirangud hakkavad mõju avaldama. Seega võib augusti keskpaigaks olla nädalas umbes 2500 nakatunut ning päevi, kus on üle 300–400 nakatunu. Nakatumiste kasvutempo peaks selle juures pidurduma, kuid 500 nakatunuga päevadeni jõudmine augusti teises pooles on endiselt tõenäoline. See sõltub vaksineerimise tempost, võimalikest uutest piirangutest ja inimeste käitumisest. Nakatumiste arvu suurenemine on suuresti põhjustanud nooremaealiste nakatumistest, kuid nakatumiste kasvu on oodata ka vanemaaliste seas.

Korralduse väljatöötamisel on peetud silmas, et 14 päeva haigestumus 100 000 inimese kohta on Eestis kõrge. 4. augustil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 163,06 ja viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 193.

29. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 107,83 ja viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 133. 23. juulil 2021. a oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 65,46 ja viimase 7 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 75. 7. juulil 2021. a olid need näitajad 31,83 ja 32, 21. juunil 2021. a 49,81 ja 40, 16. juunil 2021. a 64,11 ja 49, 9. juunil 2021. a 97,59 ja

72, 31. mail 2021. a 176,15 ja 125, 26. mail 2021. a 222,1 ja 94,7 ning 12. mail 2021. a 343,57 ja 312. 28. aprilli 2021. a seisuga oli viimase 14 päeva positiivsete testide suhtarv 100 000 elaniku kohta 422,2. 30. märtsil 2021. a oli see näitaja 1364,21. 28. aprillil 2021. a oli esmaseid positiivseid teste 396 ehk 8,3% testide koguarvust, 12. mail 2021. a oli positiivseid teste 371 ehk 7,87% testide koguarvust.

Kinnitatud haigusjuhtude jaotus maakonniti 4. augusti 2021. a seisuga	
Maakond	7 päeva suhtarv 100 000 elaniku kohta
Pärnu	197,25
Võru	175,07
Põlva	162,29
Viljandi	132,15
Tartu	116,75
Rapla	108,17
Harju	94,71
Järva	86,17
Saare	63,48
Lääne	44,02
Jõgeva	42,19
Valga	39,00
Ida-Viru	37,99
Lääne-Viru	32,28
Hiiu	21,47

Haiglakohtade COVID koguressurss oli 4. augustil 2021. a 155 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivasid 28,39% (44 voodikohta). Haiglate COVID intensiivravikohtade koguressurss on 16 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivasid 12,5% (2 voodikohta). Haiglate COVID üldravikohtade koguressurss on 115 voodikohta, millest COVID-19 patsiendid hõivasid 34,78% (40 voodikohta).

30. nädalal hospitaliseeriti 42 inimest (29. nädalaga võrreldes 44,8% võrra enam). 30. nädalal tuvastatud üle 60-aastastest haigestunudest vajas hospitaliseerimist 14,7% (29. nädalal 21,4%, osakaal vähenes). 2. august 2021. a seisuga haiglaravil olevate patsientide keskmine vanus on 67,0 aastat (26. juulil 2021. a 59,7 aastat), 60 ja vanemate isikute osakaal moodustab 69,4% (26. juulil 2021. a 54,5%). 30. nädalal hospitaliseeritute hulgas kasvas 30-59-aastaste osakaal. Üle 70-aastaste osakaal hospitaliseeritute hulgas oli langustrendis, kuid alates 29. nädalast hakkas taas tõusma.

2. augusti 2021. a seisuga oli haiglaravi vajavatest inimestest (49) vaktsineerimata 39, mis moodustab kõikidest haiglaravi vajavatest inimestest 79,6%, neist sümptomaatilise COVID-19 tõttu olid hospitaliseeritud 36 inimest. Vaktsineerimiskuur oli pooleli kolmel, mis moodustab kõikidest haiglaravi vajavatest inimestest 6,1%, neist sümptomaatilise COVID-19 tõttu 3 inimest. Vaktsineerimiskuur oli lõpetatud 7-l, mis moodustab kõikidest haiglaravi vajavatest inimestest 14,3%, neist sümptomaatilise COVID-19 tõttu 5 inimest.

30. nädalal analüüsitud andmete põhjal jäi nakatumiskoht teadmata 22,4% juhtudest (29. nädalal 25,6%). Alates 2020. a 49. nädalast on teadmata nakatumispaigaga nakatunuid olnud 30–36% juhtude üldarvust, alates 2021. a 26. nädalast on teadmata nakatumiskohtadega juhtude

arv vähenenud ning moodustab 22–28%. Viimase 14 päeva (29.–30. nädal) teadmata nakatumispaigaga nakatunute osakaal ei muutunud märgatavalt ja moodustab 23,5 % juhtudest (28.–29. nädalal oli 24,5 %).

30. nädalal said nakkuse välismaal 10,9%, perekonnas 23,7%, tööl 6,8%, tutvusringis 10,7%, meelelahutus- jm üritustel 6,3%, kaitseväes 8,1%, tervishoiuasutuses 0,8% ja mujal 10,2% juhtudest. Suurenes nakatamine tööl (4,7%→6,8%), tutvusringkonnas (8,9%→10,7%), kaitseväes (0,9%→8,1%) ning mujal (4,7%→10,2%). Ei muutunud pereringis ning tervishoiu- ja hoolekandetasutuses nakatunute osakaal.

Vabariigi Valitsus täpsustab kehtestatud piiranguid ja meetmeid, mis on praeguses olukorras proportsionaalsed nakkuse levikuga ja mille eesmärk on vähendada nakkuse leviku suurenemise riski.

Piirangute ja meetmete kehtestamise lähtekoht on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakatusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi³, või saastunud pindade ning nt saastunud käte kaudu. Viirus levib paremini halvasti ventileeritud, suure inimeste hulgaga ja ülerahvastatud siseruumides, kus viibitakse pikema aja vältel. Arvestada tuleb, et aerosoolid (viiruse osakesed) võivad püsida õhus pikema aja vältel ning liikuda enam kui 1 meetri kaugusele. Mida lähemal inimesed üksteisele on, seda tõenäolisem on viiruse levik. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis. Eesti näitel on sellised nakatumised aset leidnud näiteks spordiüritusel, millega on seotud 16 nakatunut (26. juuli 2021. a seisuga), ja meelelahutusüritusel, millega on seotud 64 nakatunut (26. juuli 2021. a seisuga). Peamiselt levib viirus välisõhus (üritustel) kontaktiga saastunud pindade kaudu. Õhukaudse leviku risk on madalam kui siseruumides⁴.

Samuti mõjutab nakatumise tõenäosust tegevuse või ürituse kestus ehk mida kauem kokkusaamisel viibida, seda rohkem tekib võimalusi süljepritsmete vahetuseks, koroonaviiruse osakesi sisaldavate aerosoolide õhku kogunemiseks ning selle tulemusena piisavalt suure doosi sissehingamiseks, et nakatuda. Teaduskirjanduses on näidatud, et 1–2 m distantsi hoidmine vähendab nakkuse edasi kandmise riski viis korda ning iga lisameeter suurendab kaitsvat toimet kaks korda⁵. Viiruse osakeste edasiliikumist takistab märgatavalt ka näomaski kasutamine. Avalikes siseruumides, kus distantsi hoidmine ei ole võimalik, on maski kandmine soovitatav. Viiruse leviku piiramiseks siseruumides on oluline tagada inimestevaheline hajutatus ja distantsi hoidmine ning ruumide ülerahvastatuse vältimine.

Siseruumides ja välistingimustes läbiviidavatele tegevustele ja üritustele osalejate piirarvude kehtestamisel on lähtutud Terviseameti hinnangust. Oma hinnangus arvestas Terviseamet nakatumise prognoositavat taset augusti lõpus, elanikkonna vaksineeritust ja COVID-19 läbipõdemist ning seda, et deltatüve osakaal on Eestis üle 90% ning selle tüve nakatamisvõime on 60% võrra suurem kui alfatüvel. Lisaks, et välistingimustes toimuvate tegevuste korral on nakatamiskordaja väiksem hea ventilatsiooni, tuule, õhuniiskuse ja UV-kiirguse tõttu ning samuti on võimalik paremini tagada inimestevahelist hajutatust. Kui üritus toimub siseruumis, on teiseseid nakatumisi 8–9, ja õues 3–4.

³ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

⁴ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/more/science-and-research/surface-transmission.html>

⁵ [https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(20\)31142-9.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(20)31142-9.pdf)

Korralduse punkti 1 alapunktiga 1 sätestatakse kaitsemaski kandmise kohustus või suu ja nina katmise kohustus avalikel jumalateenistustel või teiste avalike usuliste talituste läbiviimisel. Erinevalt teistest tegevustest, millele on kehtestatud piirangud punktis 20¹⁴, võimaldatakse neid tegevusi läbi viia kuni 50% täituvusega või kuni 50 isiku osalusel. See tähendab, et nimetatud tegevusest võib osaleda rohkem inimesi kui teistes valdkondades, millele on kehtestatud piirangud. Selle tasakaalustamiseks sätestatakse sarnaselt ühistranspordiga kaitsemaski või suu ja nina katmise kohustus avalikel jumalateenistustel ja teiste avalike usuliste talituste läbiviimisel. Kaitsemaski või suu ja nina katmise efektiivsuse ja nakkusohu vähendamise põhjendused on toodud 30. juuli 2021. a korralduse nr 282 seletuskirjas.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 sõnastatakse uuesti korralduse nr 282 punkti 20¹⁴.

Alates 9. augustist 2021.a ei kohaldata piiranguid sise- ja välistingimustes sportimises, treenimises, noorsootöös, huvitegevuses, huvihariduses, täienduskoolituses ja täiendõppes osalevatele alla 18-aastastele isikutele. Vanematele kui 18-aastastele rakendatakse isikute arvu piirangut.

Mitteformaalõpe (noorsootöö, huviharidus ja -tegevus) ei ole viiruse leviku mõttes ohtlikum kui formaalharidus. Noorsootööd, huviharidust ja -tegevust ei tohiks käsitleda teisiti kui formaalharidust, viiruse leviku võimalus nendes tegevustes ei ole suurem. Kui haridusasutustes kasutatakse ennetusmeetmena kiirtestimist, saavad lapsed ja noored käia noortekeskuses, huvikoolis või huviringis sama kindlusega kui koolis. Mitteformaalõppe tegevused toimuvad reeglina väiksemates gruppides ja turvalises ja kontrollitud keskkonnas.

Samuti vähendab koroonaviiruse levikut asjaolu, et lapsed ja noored ei osale reeglina mitteformaalses õppes iga päev ja nii pika aja jooksul kui tavakoolis, vaid keskmiselt 2–3 korda nädalas. See võimaldab paremini ennetavalt viiruse olemasolu tuvastada, kui laps või noor tegevusse osalema läheb ja teiste omaealistega kontakti satub.

Noorsootöö, huviharidus ja -tegevus sisuka vaba aja veetmise viisina toetab muu hulgas noorte vaimset tervist. Mitteformaalõppes osalemine pakub noortele mitmekülgseid võimalusi kooli kõrvalt sisukalt aega veeta, tegeleda oma meelistegevusega ning saada kokku ja suhelda oma sõpradega, mis pakub noortele emotsionaalset tuge ning aitab kaasa nende õpihuvi säilimisele ja suurendamisele.

Korralduses muudetakse avalikel jumalateenistustel ja teistel usulistel talitustel viibimise ja liikumise korda.

Avalike jumalateenistuste ja teiste avalike usuliste talituste erinevus teistest avalikest üritustest on, et olemuslikult on tegemist usuvabaduse realiseerimisega põhiseaduse § 40 alusel. Avalikel jumalateenistustel ja teistel avalikel usulistel talitustel osalemine on osalevatele isikutele oluline ka vaimse tervise aspektist, pakkudes vaimset ja emotsionaalset tuge.

Seetõttu kehtestatakse võimalus rakendada lisaks kuni 50 isikule täiendavalt kuni 50% täituvuse nõuet. Kui 50% täituvuse või 50 isiku nõuet sisetingimustes ei ole võimalik täita, siis tuleb rakendada punktides 20¹⁶–20²⁰ sätestatud nõudeid, mis võimaldab sisetingimustes osaleda kuni 6000 isikul. Välistingimustes tuleb 100 isiku nõuet täita, kui tegemist on piiratud territooriumiga alaga, millele ei ole ligipääsu teistel isikutel, kes võivad osaleda avalikel jumalateenistustel või teistel usulistel talitustel. Sarnaselt sisetingimustega võib sellisel juhul

rakendada punktides 20¹⁶–20²⁰ sätestatud nõudeid, mille kohaselt võib nimetatud tegevuses osaleda välitingimustes kuni 12 000 isikut.

Korraldusega kehtestatakse erand mandri ja saarte vahel liikuvatel parvlaevadel olevatele toitlustuskohtadele. Parvlaevadel asuvates toitlustuskohtades ei pea järgima 50 kliendi piirangut. Saartevaheline parvlaev on ühistransport, mille puhul on eeskätt eesmärgiks inimestele transporditeenuse võimaldamine ning sekundaarne on toitlustuse pakkumine. Eelnevat nakkusohutuse tõendamise kohustust ühistranspordi kasutamisel ei ole.

Parvlaeval on reisijatel piiratud liikumisvõimalused, seda eriti neil, kes reisivad ilma autota. Kui ligipääs toitlustusaladele on ainult vaksineeritutele, läbipõdenutele või negatiivse testitulemusega inimestele, peavad ülejäänud reisijad, kellel ei ole võimalik oma nakkusohutust tõendada, viibima kogu laevasõidu aja kas autos või ilma autota reisijad välisel laevatekil.

Nakkusohutuse tagamiseks on ühistranspordis kehtestatud alates 2. augustist 2021. a kaitsemaski või nina ja suu katmise kohustus, mis laieneb ka saarte vahelisele parvlaevale. Seeläbi on meetmed nakkusohutuse tagamiseks olemas ning parvlaeval olevas toitlustuskohas viibimiseks eelnev nakkusohutuse tõendamine ei ole vajalik.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 9. augustil 2021. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja
riigisekretäri ülesannetes

6. august 2021. a